

IBDIS | We know

ALEX MOLDOVAN s-a născut în 1977 la Cluj. E autor de cărți pentru copii, dramaturg și scenarist. A avut o adolescență fericită, grație prezenței opționale la școală. Dă bacul din filosofie fiindcă manualul e cel mai subțire, iar probele la educație fizică i se par mult prea dure. Cum știe deja materia, dă, desigur, admitere la Filosofie. Pentru a evita armata, urmează un master în teorii ale artei moderne, lucrând între timp ca muncitor necalificat sau vânzător la un chioșc de cartier. E librar timp de un an, dar după ce se ceartă cu șefa își dă demisia ca să organizeze concerte de jazz, să fie voluntar la o asociație pentru protecția animalelor sau să traducă vreo 70-80 de cărți din limba engleză. Și să stea pe terasă cu prietenii. Debutază ca scriitor în 2016 cu *Olguța și un bunic de milioane*, primul dintr-o serie de patru volume. Urmează *Băiețelul care se putea mușca de nas* și *Povestiri de citit pe sub bancă*, distopia *YA Casa*, iar în 2024 apare *Dani G. și misterul celor trei măgăruși*. Are un newsletter cu recomandări săptămânale de cărți pentru copii. Cărțile cu Olguța sunt traduse în maghiară și în macedoneană.

Alex Moldovan

DECUPLĂRI MONSTRUOASE

<i>Introducere</i>	9
O viziune	10
O viață	11
Toate acestea sunt adevărate?	12
Despre o degradare inexplicabilă	13
O mare pierdere	14
Cronica unei morți anunțate	15
Dilema veche	16
Despre artă	17
Tot despre artă	18
Despre artă din nou	19
La teatru	20
Un bărbat	21
O persoană responsabilă	22
Subversivii	23
O seară în oraș	24
Despre un drum	25
Cartea	26
Om bun	28
Limba noastră	29
O anomalie matematică	30
Luarea de decizii	31
În natură	32
Unghii	33
Acte de curaj	34

<i>Manhattan Murder Mystery</i>	35
Unde-am greșit?	36
Drumul cel mai scurt	
nu e întotdeauna cel mai greu.	37
Puterea obișnuinței	38
<i>Ars poetica</i>	39
Optimism	40
Metamorfoza	41
O izbucnire nervoasă	42
O decizie	43
Succesul	44
Nu a aflat niciodată ce l-a lovit	46
Despre alt drum	47
Gândire deziderativă	48
Povestea vorbeii	49
Sfârșit de partidă	50
Despre cât suntem de frumoși	51
O problemă spinoasă	52
Micro-roman	53
Despre un trândav	54
Un geniu veritabil	55
O mare problemă	56
Portretul	57
O plecare	58
La munte	59
Tata	60
O altă izbucnire nervoasă.	62
Omul fără însușiri	63
O rivalitate	64
Altcineva	65
Ce aş putea să fac	66

Un șir de evenimente previzibile	67
Marii noștri oameni	68
Un tip talentat.	69
O frică	70
Viața e un vis	71
Prietenii noștri cei mai buni	72
Despre cele lumești	73
O bătălie grandioasă	74
Gourmet	75
Despre pianistul cu mâini păroase	76
Ultima zi	77
O chestiune de interes științific	78
Lucrurile despre care îmi doresc să scriu	79
<i>Less is more</i>	80
Un cuplu ciudat	81
Tipul care seamănă cu Eddie	82
Cu cele mai bune intenții	83
Investiții strategice.	85
O situație fără ieșire	86
Iar despre un drum	87
Concert de jazz	88
Boala	90
Ce este lumea	91
Un individ insignifiant	92
Încă o izbucnire nervoasă.	93
Halatele albe	94
O prietenă	95
După moarte	96
În fața unei alegeri	97
Dacă am fi rămas împreună	98
Aceeași plecare, dar altfel.	99

Următoarea istorie	100
Fotografie de familie.	101
Despre narcisism.	102
Codul bunelor maniere	103
Arta fugii	104
O slăbiciune de-a mea	105
O istorie cu un stâlp sau despre puterea obișnuinței	106
Fii tu însuși!	107
O altă întâmplare cu adevărat unică în felul ei . . .	108
Kafka	109
Familia perfectă	110
Vocea umană	111
La telefon	112
Tot despre un drum	113
Prietena mea	114
Opere de artă geniale	115
Cum se izbucnește în plâns	116
Un actor grăbit	117
<i>Win-win</i>	118
Trebuie să mai fie ceva	119

Am văzut de curând un film educativ. Ideea era că în viață reușesc doar cei cu viziune. Țasta-i doar un fel de-a pune problema. Poți avea viziune, și a doua zi să mori. Asta nu se mai numește că ai reușit în viață. Înțeleg deci că nu toți, ci doar unii dintre cei cu viziune au succes. Atâta vreme cât nu vorbim de o certitudine, corect ar fi să spunem că, dacă ai viziune, *poți* să reușești în viață. Pe de altă parte, poți reuși în viață și fără a avea ceea ce numim viziune. Știu eu câteva cazuri, nu intru acum în detalii. Nu spun că e necesar să se întâmple așa, dar e posibil. Cert e că există și din ăștia, fapt care mi se înfățișează ca o certitudine de netăgăduit. Iată deci ce am înțeles din filmul educativ: dacă ai viziune, poți reuși în viață. Dacă n-ai viziune, poți reuși în viață.

Seara, dacă mi se face somn, mă culc într-un pat aflat în dormitorul casei în care locuiesc. Se prea poate ca în pat să se afle o femeie. În cazul ăsta, înainte de a adormi fac dragoste cu ea, îi șoptesc cuvinte de amor și întocmim planuri pe care sperăm să le ducem cândva la îndeplinire. Acestea se schimbă odată cu trecerea anilor. Trupul mi-l îmbrac în haine mai groase sau mai subțiri, în funcție de anotimp și de modă, iar în picioare port pantofi croiți din piele de animal mort. Dacă mi-e foame, îmi cumpăr de mâncare de la un magazin. Pentru asta am nevoie de bani, în schimbul cărora primesc lucrurile de care am nevoie pentru a trăi. Bani îi primesc pentru diferite munci desfășurate la serviciu, unde lucrez cinci zile pe săptămână. Sâmbăta și duminica sunt rezervate odihnei și relaxării. Seara mă gândesc la cele întâmplate pe parcursul zilei și, dacă mi se face somn, mă culc într-un pat aflat în dormitorul casei în care locuiesc. În general, e bine – adică nu e rău. Ca și cum aș fi viu.

Te simți adesea cuprins de îndoieli? Se întâmplă ca remușcărilor să nu-ți dea pace? Ți se pare că viața nu merită trăită? Că n-ai un scop final pentru care merită să lupți? Și că ți-ai irosit anii cei mai frumoși cu diverse nimicuri făcând lucruri dictate de alții? Realizezi că până acum ai făcut mai degrabă alegeri greșite și că e deja prea târziu pentru a mai îndrepta ceva? Poate nu știi încotro s-o apuci? Sau nimic nu îți mai trezește interesul și continui să trăiești doar din obișnuință?

Despre o degradare inexplicabilă

Într-un comunicat de presă emis sâmbătă seara, purtătorul de cuvânt al Muzeului Național de Artă a declarat că o serie de lucrări de artă aflate în patrimoniul național s-au degradat în mod inexplicabil și ireversibil. „E vorba de opere ale unor mari pictori români, de sculpturi pe diferite teme istorice și de un set cu fotografii și reproduceri înfățișând momente-cheie din istoria poporului nostru. Specialiștii consultați n-au reușit să identifice cauzele care au dus aici, declarându-se șocați de amploarea distrugerii“, a adăugat acesta. Întrebat la cât se ridică valoarea operelor distruse, purtătorul de cuvânt a izbucnit într-un plâns incontolabil, fiind necesară intervenția personalului medical al instituției.

La început îți pierzi o mână. Asta-i ceva atât de insignifiant, că nici nu bagi de seamă. După aceea, o pierzi pe cealaltă. Abia atunci începi să te întrebi dacă nu e posibil, totuși, să fie ceva în neregulă cu tine. Dar nu dai prea mare importanță faptului și îți vezi liniștit de viață. În fond, nu ești nici primul, nici ultimul căruia i se întâmplă așa ceva. Apoi urmează picioarele și în curând tot corpul.

Capul ți-l pierzi la sfârșit de tot.

Cronica unei morți anunțate

Ora 12.00. Un bărbat înarmat cu o pușcă automată iese în stradă în momentul cel mai aglomerat al zilei. În ochii săi nu se citește nimic. Pare pus pe fapte mari. La început omoară fără grabă toți bătrânii care-i ies în cale, lăsându-i să zacă în cele mai insolite poziții. Nimic nu-l impresionează: nici țipetele, nici rugămințile, nici groaza ce li se citește în priviri. Apoi se ocupă sistematic de adulți, ochind cu grijă pentru a se asigura că nu-i scapă vreunul. Termină prin a pune la pământ copiii care au neșansa de a i se ivi înaintea. După toate acestea, intră într-un restaurant unde comandă un prânz copios stropit din belșug cu vin roșu. Termină de mâncat, plătește și merge liniștit acasă, fără a arăta vreun semn de tulburare sau de remușcare. Potrivit cutumei, pe scaunul electric i se permite să rostească câteva vorbe. Acceptă și spune că n-a fost nimic personal, ci că a vrut doar să tragă un semnal de alarmă. Întrebat fiind ce vrea să spună cu asta, refuză să răspundă, ducând secretul cu el în mormânt.

Un necunoscut vine la mine și mă întreabă: „Ce e mai important de știut: unde sau când?“ Stau și mă gândesc pe îndelete, după care îi răspund: „Găsesc că, de fapt, problema e greșit pusă.“ El cade pe gânduri, după care o ia la fugă, ținându-se cu ambele mâini de falca dreaptă, ca apucat subit de o durere cruntă de măsele, și se aruncă în prima prăpastie întâlnită în cale. Rămân cu o vagă senzație de neîmplinire.

„Problema este, Alexei Alexeevici, că întreaga seară noi n-am făcut altceva decât să discutăm despre artă ca și cum am discuta despre același lucru. Or, îmi dau seama acum, nu e deloc așa. Dumneata, dragul meu prieten, discuți despre artă, pe când eu de la începutul conversației noastre discut, de fapt, despre artă. Acestea fiind spuse, nu-mi rămâne decât să mă retrag.“

Se ridică de la masă și-și trase un glonț în cap.

Apoi încă unul.

Și încă unul.

Siliți de împrejurări, am sfârșit prin a merge la teatru. Piesa a fost sinistră, iar actorii au jucat execrabil, ca să nu spun mai mult. Norocul a făcut ca o pană de curent să intervină înainte ca prietena noastră cea mai bună, actrița, să-și rostească faimosul monolog. Asta ne-a scutit pe toți de momente cu adevărat dureroase, salvându-ne în același timp de la o plictiseală totală. Vremea frumoasă ne-a permis, în schimb, să încheiem seara la Zoo, unde ne-am simțit de minune în compania animalelor *sălbatic*e.

De o vreme încoace, cu noi în pat doarme un bărbat străin. Știu asta pentru că am verificat și nu-s eu. L-am remarcat din întâmplare într-o noapte, când suflarea lui mi-a ajuns la urechi și m-a trezit. Habar n-am cine e sau cum a ajuns acolo. Și nici nu i-am vorbit, căci n-aș ști ce să-i spun: sunt cam timid din fire. L-am privit doar în treacăt, ca din întâmplare: e un bărbat micuț, cu un chip ce-mi pare oarecum familiar, însă n-aș putea spune de unde anume. Situația e destul de confuză. Dacă ne-ar deranja în vreun fel, poate că m-aș decide să iau anumite măsuri, dar așa n-am ce-i face. Doar stă acolo cuminte, la picioarele noastre și doarme fără încetare. Nu știu cu ce se ocupă în restul timpului, fiindcă nu mai îndrăznesc să intru ziua în dormitor. Nu discutăm despre el, nici măcar din priviri. E ca și cum n-ar fi acolo. Și totuși.

Ca o persoană responsabilă care face totul la timpul potrivit, mi-am dedicat ultimele luni din viață rezolvării unor probleme care mă măcinau de atâta amar de vreme și pe care, din diferite și uneori de înțeles pricini, le amânasem la nesfârșit. Acum pot să stau și să mă gândesc liniștit la moarte pentru tot restul vieții, fără să mai trebuiască să-mi bat capul cu treburi mărunte sau lipsite de miză. Presimt că următorii cincizeci de ani vor trece ușor, ca un vis.

- Asfixiați de sistemul opresiv, am decis să bruiem canalele publice de comunicație, erijându-ne în agenți ai subversiunii. Metodele sunt cele clasice. Odată am cum-părat întreaga ediție a ziarului local *Patria* disponibilă pe piață. Într-o anume zi a lunii purtăm cu toții verde – cu excepția unui singur obiect de vestimentație, care poate fi de altă culoare, atât doar că va rămâne nevăzut. Furăm produse din anumite magazine și le introducem ilegal în altele, stârnind confuzie și panică printre clienți, riscându-ne libertatea spre binele cauzei, asta când nu sădim pomi în locuri strict interzise. Dar riscurile cele mai mari ni le asumăm cu ocazia manifestațiilor noastre publice, când ne strângem câte trei inși în diferite părți ale orașului și, fără a ne intersecta vreun pic traseele, murmurăm imperceptibil și dăm din cap cu subînțeleles.